

BAB III

MÉTODE PANALUNGTIKAN

Dina ngalaksanakeun panalungtikan perlu aya métodes alu lénkah gawé panalungtik pikeun nyingkahan aya salah tapsir dina ngaréngsé keun skripsi.

Métode panalungtikannya éta cara nudipaké kupanalungtik dina gumpulkeun data panalungtikan, aya sababaraha métode panalungtikan nya éta métode historis, métode deskriptif, jeung métode eksperimental (Sudjana, 2011, kc. 52). Métode anu digunakeun dina ieu panalungtikannya éta métode deskriptif kualitatif.

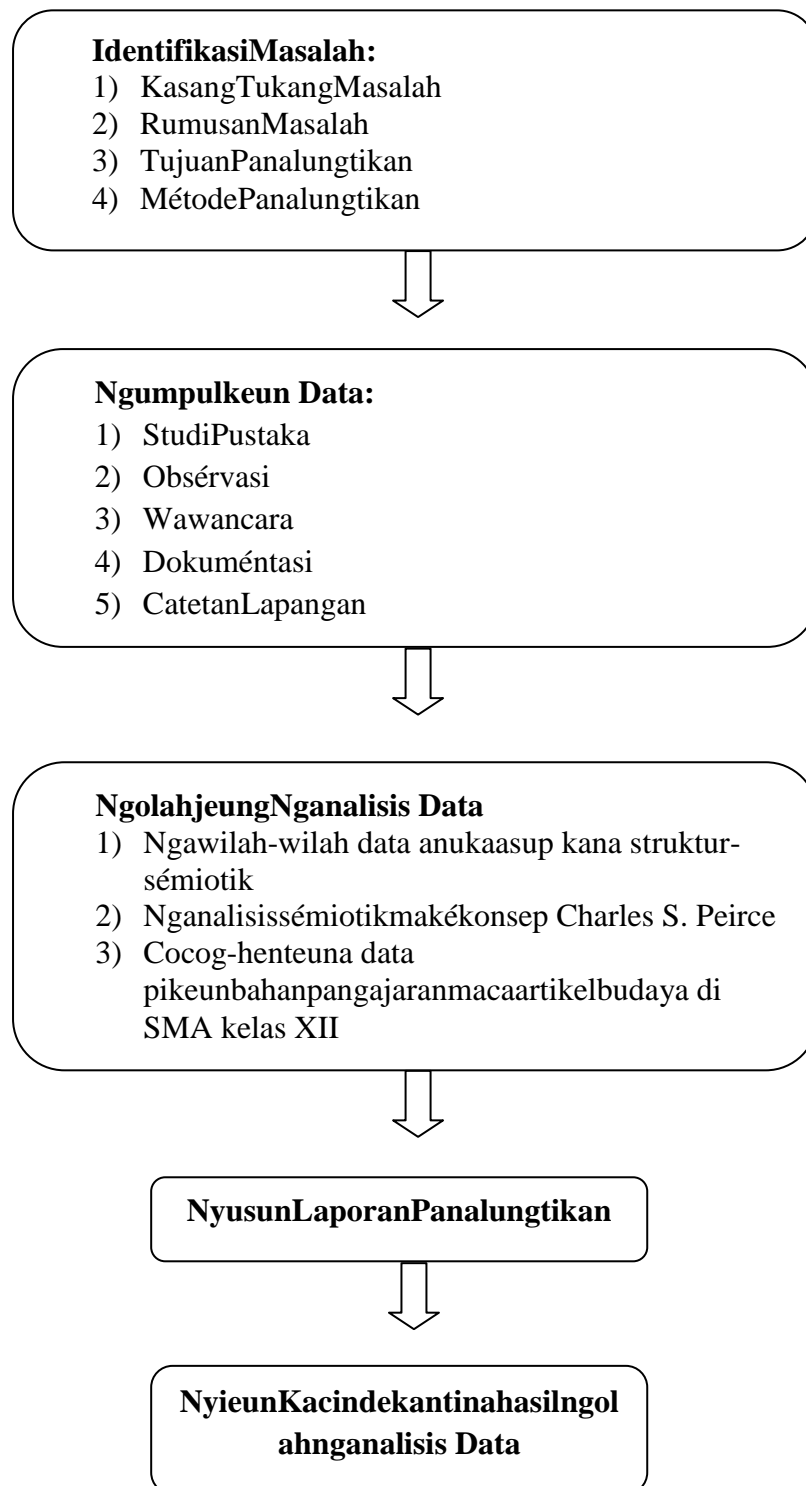
Métode deskriptif dipaké saupama tujuanna pikeun ngadéskripsikeun atawa ngajéntrékeun kajadian anu aya dina jaman kiwari, anu kaasup kana metode ieu nya éta studi kasus, survei, studi pengembangan, jeung studi korélasi (Sudjana, 2011, kc. 52).

Nurutkeun Bodgan jeung Taylor dina Basrowi (2008, kc. 21), métode kualitatif téh nyaéta prosedur panalungtik dina meunangkeun data deskriptif anu mangrupikeun kecap-kecap sacara tinulis atawa lisan ti jalma-jalma atawa pelakuan ditalungtik.

Ieu métode deskriptif kualitatif téh dipaké pikeun ngadéskripsikeun ulikan semiotik anu nyampak dina upacara ruwatan bumi hajat buruan di Kampung Cikareumbi Désa Cikidang Kacamatan Lembang Kabupatén Bandung Barat. Misalna geuna simbol dina pakakan nudipaké dina upacara ruwatan bumi.

3.1 Desain Panalungtikan

Desain panalungtikannya éta rancang konsépsangkan panalungtikan bisangah ontal tujuan anu dimaksud. Desain panalungtikan bisakatiténsakumahadinabagian ieu dihandap.

Bagan 3.1

Désain panalungtikan

Dciky Rayadin, 2015

UNSUR SEMIOTIK DINA UPOCARA RUWATAN BUMI HAJAT BURUAN DI KAMPUNG CIKAREUMBI
 DESA CIKIDANG KACAMATAN LEMBANG KABUPATEN BANDUNG BARAT PIKEUN BAHAN
 PANGAJARAN MACA ARTIKEL BUDAYA DI SMA KELAS XII

Universitas Pendidikan Indonesia | repository.upi.edu | perpustakaan.upi.edu

3.2 Sumber Data jeung Lokasi Panalungtikan

3.2.1 Sumber Data

Nurutkeun Arikunto (2010, kc. 172), sumber data dina panalungtikannya éta subjek nu bisadipaké meunangkeun data. Data anu dimaksud dina ieupanalungtikannya éta geunaan data nu ayapatalina jeung upacara adat ruwatan bumi hajatburuan.

Sedengkeun sumber dina ieupanalungtikannya éta:

- 1) sesepuh Kampung Cikareumbi nu apakalayan jeung geunaan upacara adat ruwatan bumi hajatburuan;
- 2) pihak-pihak nu kalibet dina upacara ruwatan bumi hajatburuan; jeung
- 3) masarakat Kampung Cikareumbi.

Anapon format data narasumber waktulungtung nawawancarapertiieu di handap.

Data Informan	
Wasta	:
Tempat, ping gumelar	:
Umur	:
Agama	:
Atikan	:
Pakasaban	:
Kalungguhan	:

Tabel 3.1

Format data narasumber

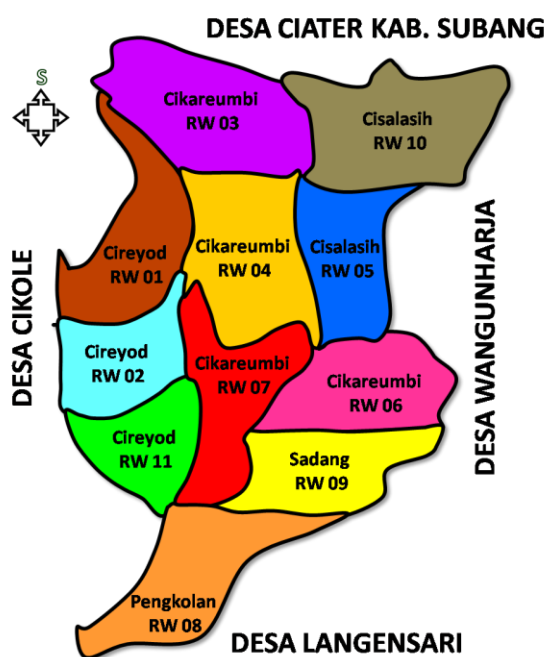
3.2.2 Gambaran Umum Lokasi Panalungtikan

Dciky Rayadin, 2015

UNSUR SEMIOTIK DINA UPOCARA RUWATAN BUMI HAJAT BURUAN DI KAMPUNG CIKAREUMBI DESA CIKIDANG KACAMATAN LEMBANG KABUPATEN BANDUNG BARAT PIKEUN BAHAN PANGAJARAN MACA ARTIKEL BUDAYA DI SMA KELAS XII

Universitas Pendidikan Indonesia | repository.upi.edu | perpustakaan.upi.edu

Lokasipanalungtikanmangrupatempatanudipakékupanalungtikpikeunngaya keunhijjipanalungtikan.Ieupanalungtikandilaksanakeun di KampungCikareumbiDésaCikidangKacamatanLembangKabupatén Bandung Barat.SacaragéografisDésaCikidanglokasinaaya di KacamatanLembangKabupatén Bandung Barat.Wates wilayahCikidang Beulah kalérayaDésaCiaterKab. Subang, Beulah kidulayaDesa Langensari, Beulah wétanDesa Wangunharja,jeung Beulah kulonwatesnaDesa Cikole/Kehutanan. Luas wilayahDésaCikidangnyaéta532.861 Ha. Sacaratopografijeungkontur tanah, DésaCikidangsacaraumummangrupapagunungan nu suhu rata rara 15°C - 30°C.

Gambar 3.1 Peta Wilayah

3.2.3 Kondisi Sosial Budaya

Kondisi sosial jeung budaya di hiji wewengkon mangaruhan pisan kana ayanahiji adat tradisionuaya di éta wewengkon. Kitu deui upacara ruwatan bumi hajat buruanuaya di kampung Cikareumbi Désa Cikidang moal leupastinapangaruh kaayaan masarakat di sabudeureunna. Kaayaan sosial budaya di Désa Cikidang diwincik saperti ieu di handap.

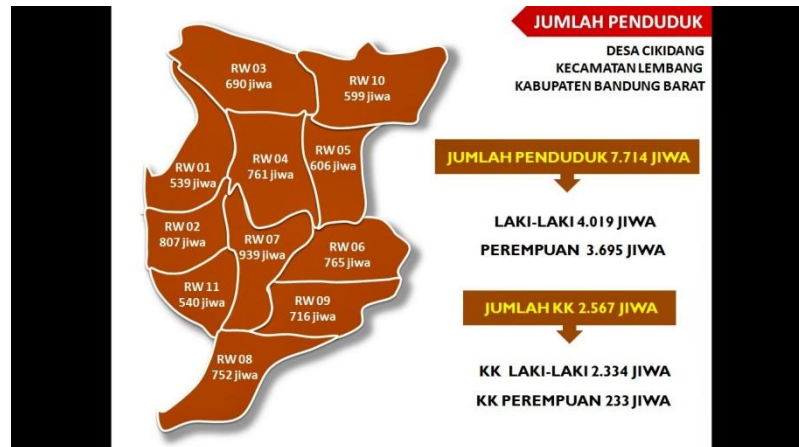
Dciky Rayadin, 2015

UNSUR SEMIOTIK DINA UPOCARA RUWATAN BUMI HAJAT BURUAN DI KAMPUNG CIKAREUMBI DESA CIKIDANG KACAMATAN LEMBANG KABUPATEN BANDUNG BARAT PIKEUN BAHAN PANGAJARAN MACA ARTIKEL BUDAYA DI SMA KELAS XII

Universitas Pendidikan Indonesia | repository.upi.edu | perpustakaan.upi.edu

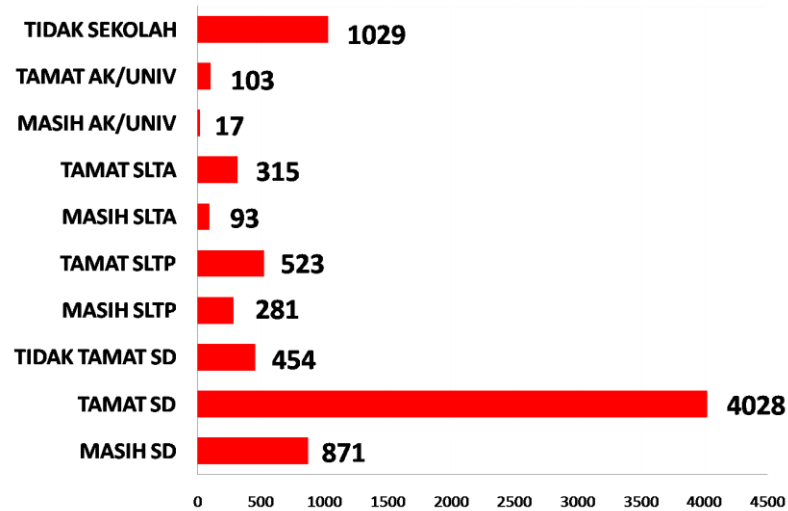
1) Jumlah penduduk

Jumlah penduduk Desa Cikidangdumasar data ahiraya 7.714 jiwa. Anungawengkulalaki 4.019 urang, jeungawéwé 3.695 urang. Ieu data dumasar kana gambarieu di handap.

Gambar 3.2 Jumlah penduduk

2) Tingkat pendidikan

Tabel 3.2

tingkat pendidikan masyarakat desa Cikidang

Dciky Rayadin, 2015

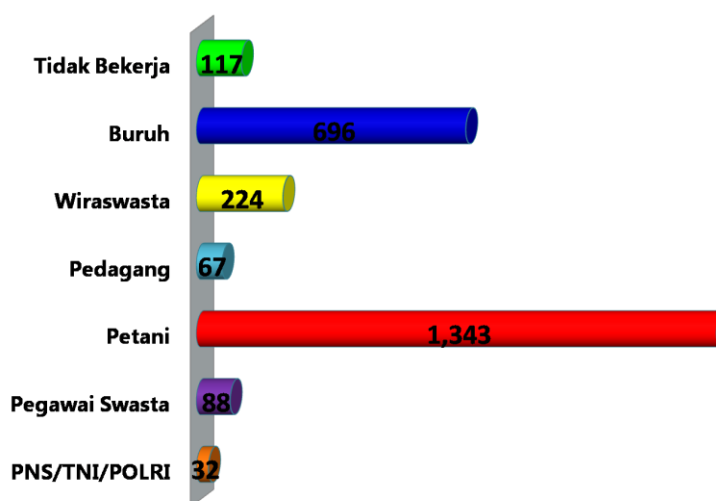
UNSUR SEMIOTIK DINA UPOCARA RUWATAN BUMI HAJAT BURUAN DI KAMPUNG CIKAREUMBI
 DESA CIKIDANG KACAMATAN LEMBANG KABUPATEN BANDUNG BARAT PIKEUN BAHAN
 PANGAJARAN MACA ARTIKEL BUDAYA DI SMA KELAS XII

Universitas Pendidikan Indonesia | repository.upi.edu | perpustakaan.upi.edu

Dumasar tabél diluhurngeuna antaraf/tingkat pendidikan masarakat Désa Cikidang, bisakatitényéntingkat pendidikan masarakat Désa Cikidang geus kaasup maju, lantaran geus lobamasarakatan uneruskeun sakolan epikapaguron luhur.

Sanajankitu, teusa etikogé masarakatan utingkat pendidikan kurang, lantaran masih aya masarakatan uteutamata sakolana (SD, SMP, SLTA).

3) Pakasaban

Tabel 3.3

Pakasaban masarakat désa Cikidang

Tina tabél diluhur bisakatitényén masarakat Désa Cikidang téh mayoritas mibogapakasa bansalakupatani. Lantaran poténsian dihasilkeun di Désa Cikidang mayoritas sayuran, ternak, jeung susumurni.

4) Agama

Agama di Indonesia kurang leuwih aya genep, nyaéta Islam, Kristen, Katholik, Hindu, Budha, Konghuchu, jeung kapercayaan séjénna. Tapi mayoritas masarakat Désa Cikidang ngagem agama Islam.

Dciky Rayadin, 2015

UNSUR SEMIOTIK DINA UPOCARA RUWATAN BUMI HAJAT BURUAN DI KAMPUNG CIKAREUMBI
 DESA CIKIDANG KACAMATAN LEMBANG KABUPATEN BANDUNG BARAT PIKEUN BAHAN
 PANGAJARAN MACA ARTIKEL BUDAYA DI SMA KELAS XII

Universitas Pendidikan Indonesia | repository.upi.edu | perpustakaan.upi.edu

3.3 Ngumpulkeun Data

3.3.1 Instrumén Panalungtikan

Instrumén panalungtikannyaéta alatanudipaké pikeun ngumpulkeun data dinapanalungtikan.

Panalungtik miboga peran penting, nyaéta pikeun ngarencanakeun, ngumpulkeun data, nganalisis, nafsirkeun data jeung nyieun laporan. Pikeun ngahontal tujuan panalungtikan, instrumén anu digunakeun dina ieupanalungtikan, nyaéta kamera digital, HP (*handphone*), pedoman wawancara jeung catetan lapangan.

1) Kamera Digital

Kamera digital digunakeun pikeun ngadokumentasikeun potogeung video dina prak-prakan upacara adat ruwatan bumi hajatburuan di Kampung Cikareumbi Desa Cikidang Kacamatan Lembang Kabupatén Bandung Barat, sarta potonarasumber anu di wawancara.

2) Hp (*Handphone*)

Hp digunakeun dina prosés lumangsung wawancara pikeun ngarekam sorajeun ngadokumentasikeun potogeung video.

3) Pedoman Wawancara

Pedoman wawancara digunakeun pikeun ngawawancara narasumber anu mika nyahosagalaha lingeunaan upacara adat ruwatan bumi hajatburuan di Kampung Cikareumbi Desa Cikidang Kacamatan Lembang Kabupatén Bandung Barat.

No	Patalékan
.	
1	Sahajenengan bapa/ibutéh, sareng kalungguhan salakuna on dina Upacara ruwatan bumi hajatburuan?
2	Kumaha sajarah upacara adat ruwatan bumi hajatburuan téh?
3	Naon tujuan jeung mangpaat tinadilaksanakeun narwatan bumi hajatburuan téh?

Dciky Rayadin, 2015

UNSUR SEMIOTIK DINA UPOCARA RUWATAN BUMI HAJAT BURUAN DI KAMPUNG CIKAREUMBI DESA CIKIDANG KACAMATAN LEMBANG KABUPATEN BANDUNG BARAT PIKEUN BAHAN PANGAJARAN MACA ARTIKEL BUDAYA DI SMA KELAS XII

Universitas Pendidikan Indonesia | repository.upi.edu | perpustakaan.upi.edu

4	Irahalumangsungnaupacaraadatruwatanbumihajatburuantéh?
5	Dimanalumangsungnaupacaraadatruwatanbumihajatburuan?
6	Kumahaprak-prakannaupacaraadatruwatanbumihajatburuan?
7	Sahaanumingpindinalumangsungnaupacaraadatruwatanbumihajatburuantéh ?
8	Sahawaé para pamilonanuilubiungdinaétaupacara?
9	Naonwaékalengkepanatawapakakanu kudu ayadinaupacararuwatanbumihajatburuan?
10	Simbol- simbolnaonwaéanuayadinapakakasatawakalengkepandinaupacararuwatanbumihajatburuan?
11	Kumahabalukarnamunupacararuwatanbumihajatburuanteudilaksanakeun?
12	Kumaha proses pewarisanupacararuwatanbumihajatburuankanggo kapayunna?

Tabel 3.4

Pedomanwawancara

4) CatetanLapangan

Catetanlapangandi gunakeunkupanalungtikpikeunnyatethal-halanukaalaman di lapangan.Catetanieumangrupacatetan-catetansinggétwaktupanalungtikan.Satuluynaéta catetandirobahjeungdilengkepanpi keunnyusunlaporanpanalungtikan.

3.3.2 TéhnikNgumpulkeun Data

Téhnikanudigunakeunpikeunngumpulkeun data dinaieupanalungtikandiantaranasapertiieu di handap.

1) Observasi

Téknikobsérvasinyaéta teknanudilakukeunkupanalungtikpikeunngarekams agalakajadianatawaperistiwadinakagiatananugeuslumangsungkucarapengamatanla ngsungkalapanganpikeunnyangking data anu*valid*.

2) Wawancara

Dciky Rayadin, 2015

UNSUR SEMIOTIK DINA UPOCARA RUWATAN BUMI HAJAT BURUAN DI KAMPUNG CIKAREUMBI DESA CIKIDANG KACAMATAN LEMBANG KABUPATEN BANDUNG BARAT PIKEUN BAHAN PANGAJARAN MACA ARTIKEL BUDAYA DI SMA KELAS XII

Universitas Pendidikan Indonesia | repository.upi.edu | perpustakaan.upi.edu

Tékniwwawancaranyaaétaatékniikanudilakukeunku nu ngawawancarasalaku nu mérépanyaan, jeunganudiwawancarasalakujalmaannuméréjawaban. Téknikwawancaradigunakeun pikeunngawawancaranarasumberdinaétaupacara, hal-hal naonwaéanupatalijeungupacaraadatruwatanbumihajatburuan.

3) Dokuméntasi

Tékniwdokuméntasidigunakeunpikeunngadokuméntasikeunkumahaprak-prakanpanalungtikan, jeungngadokuméntasikeunhal-hal nu ditalungtikdinaupacararuwatanbumihajatburuan.

3.4 Analisis Data

NurutkeunMaryaeni (2005, kc. 75), analisis mangrupakagiatan 1) nyusun-nyusun data nu luyujeungurutanmasalah nu dibutuhkeun; 2) ngaorganisasikeunhasil data dinaformasijeungkategoriatawa unit, sanggeusngumpulkeunsakabéh data nu diperlukeun, satuluyna data étadialalisis; 3) interprétasipanalungtik kana signifkasisababaraha data nu sajalanjeungpahaman; 4) ngajén data nu geusdikumpulkeunnepikanghasilkeunkacindekan: hadéatawagoréng, luyuwatawahenteu, ogésignifikanatawahenteuna.

Dina nganalisisdatana, panalungtikbarisngagunakeunmétodedéskriptifkualitatifpikeunngajelaskeunatawa ngagambarkeunhasilpanalungtikansangkanluyujeungtujuan. Caranamilihhasilwawancarajeungobsérvasisacarasistematis.